

Gazi Üniversitesi
Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî
Araştırma Merkezi

TÜRK KÜLTÜRÜ
ve
HACI BEKTAŞ VELÎ

Araştırma Dergisi
Research Quarterly

Yaz
Summer 2006/38

KARACAOĞLAN'IN ŞİİRLERİNDE SEVGİLİNİN GİYİM KUŞAMI

Bülent ARI*

ÖZET

Âşık edebiyatı denilince akla ilk gelen isimlerin başında Karacaoğlan gelmektedir. Bunda onun şiirlerini halk diliyle söylemesinin ve aşk, doğa, gurbet gibi konuları insana ve yaşama dönük, gerçekçi bir anlayışla dile getirmesinin önemli bir rolü vardır.

Giyim-kuşam bütün olarak bir kültür ürünüdür. Divan şiiri ve halk şiiri ortak kültür kaynağından beslendiği için bu ortaklık, şair ve âşıkların ele aldıkları giyim-kuşamın cins ve renklerini kültürün verdiği anlama göre seçmelerine neden olur. Karacaoğlan'da da bu ortak özellikleri görebiliriz. Yeşilin murat, beyazın saflık, kırmızının şiddet ifade etmesi gibi.

Karacaoğlan'ın şiirlerinde sevgililer, genellikle yaşayan kanlı-canlı varlıklardır: Yaylaya çıkar, selam alıp selam verirler. Bunlara Zeynep, Elif, Dürye, Döndü, Hörü gibi isimler verilip kişileştirilir ve giyim-kuşamı ile karşımıza çıkar.

Bu makalede Karacaoğlan'ın şiirlerinden yola çıkılarak sevgilinin giyim-kuşamı, takıları başından ayağına ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Karacaoğlan, Giyim-kuşam, Sevgili

ABSTRACT:

Karacaoğlan is the one of the first wellknown poets in the literacy of Âşık, because he wrote his poems with simple and understandable public language and he wrote poems about love, nature, and homesickness which are related with life and human beings. Clothes and finery is the product of the culture. Because poem of Divan and poem of the public are fed from common culture, poets and Âşiks choose color and shape of the clothes and finery with respect to the cultural meanings. We see these common characteristics in Karacaoğlan's poems. Red means violence; green means wish; white means purity. Lovers in Karacaoğlan's poems are living creatures; They go field, they take greetings. They are personified with the names of Zeynep, Elif, Dürye, Döndü, Hörü. In this article with the help of Karacaoğlan poets, from top to bottom wearings and jeweleries of the lovers will be studied.

Key Words: Karacaoğlan, clothes and finery, lover

KARACAOĞLAN'IN EDEBİYATIMIZDAKİ YERİ:

Âşık edebiyatı denilince ilk akla gelen isimlerin başında Karacaoğlan gelmektedir. Bu, onun şiirlerini halkın diliyle söylemesinin ve bundan dolayı büyük bir şöhret kazanarak şiirlerinin geniş bir alanda hafızalarda yer etmesinin bir sonucudur. Karacaoğlan'ın 16 ya da 17. yy.'da yaşamış olduğuna dair görüşler vardır

* Yard. Doç. Dr., Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, bari@mku.edu.tr

(Hınçer, 1993: 87; Emirhanoglu, 1977: C.17; Öztelli, 1957: C.5; Boratav, 1943; Ozankan, 1968).

Bir Türkmen âşığı olan Karacaoğlan: aşk, doğa, gurbet gibi konuları, insana ve yaşama dönük, gerçekçi bir anlayışla dile getirmiştir (BRİTTANICA Compton's, C.11).

Karacaoğlan, doğa ve sevgi âşığıdır. Bununla beraber, özellikle ayrılıktan ve sıla özleminden söz ettiği koşmalarında, usta bir duygusallıkla, hüznün acılığını birleştirdiği dikkatimiz çeker (Gelişim Hacette, c.6).

Cinsellik olgusu, Karacaoğlan'la beraber halk şiirine girmiştir. Sevgililer, şiirlerinde cinsel özellikleriyle de tanımlanır. Doğa ise, onun içerisinde bulunduğu yerdir. Gezip, gördüğü yerleri net bir şekilde betimler. Dert ortağı bildiği dağlarla konuşur. Aşkın verdiği sevinci de doğa ile paylaşır.

Karacaoğlan, divan edebiyatının halk edebiyatını büyük ölçüde etkilediği bir dönemde yaşamış olmasına rağmen, bu etkinin izlerini hiç taşımayan şiirler yazmıştır. Bütünüyle halkın beğeni, düşünce ve duyarlılığına bağlı kalmıştır.

Yetiştirdiği yöreyi, halkının yaşam biçimini, dünya görüşünü, yansıtan Karacaoğlan'ın dili, bozulmamış halk dilidir. Konuşma dilinin doğallığının yansıtan bu dil, yerel söyleyiş özellikleri ve deyimlerle süslenmiştir.

Bugün elimizde beş yüzden fazla şiiri bulunan Karacaoğlan, halk zevkini temsil eden güçlü bir âşıktır. Kendisinden sonra gelenler üzerinde çok etkili olmuştur. âşik edebiyatında yeni bir çığır açmıştır (Meydan Larouse, c.10).

GIYİM-KUŞAM, KÜLTÜR İLİŞKİSİ VE KARACAOĞLAN:

Giyim, insanoglunun var olduğu bu günden bu yana yemek, barınmak gibi doğa koşullarından korunma gereksinimi ile doğan toplumsal bir olgudur (Sürür, 1983).

Asıl amacı vücudu korumak olan giyim, bundan başka dinsel ya da felsefi inançlar, yapılan işe uygunluk, yönetsel düzenlemeler, ekonomik koşullar ve psikolojik eğilimlerle de şekillenebilir (Sürür, 1983).

Giyim- kuşam, bütün olarak bir kültür ürünüdür. Divan şiiri ve halk şiiri ortak kültür kaynağından beslendiği için birçok yönden olduğu gibi sevgilinin üzerindeki giyim -kuşam da bazı ortaklıklar gösterir.

Giyim-kuşam ve takılarla ilgili bir ortaklık, şair ve âşıkların ele aldıkları giyim-kuşamın cinslerini ve renklerini kültürün verdiği anlama göre seçmelerine neden olur. Yeşilin murat, beyazın saflık, kırmızının şiddet ifade ettiği gibi...

Sanatçıların eserlerinde giyim-kuşam ve takıdan yola çıkarak, dönem özelliklerinin belirlenmesine yönelik çalışmalarda geleneğin ağırlığı göz ardı edilmemelidir. Ziya Gökalp, toplum düzeninde ve tarih içinde geleneğin önemine yer verilmesi gerektiğini vurgulayan ilk düşünürümüzdür. Bu günü değerlendirebilmek için dünü vurgulayan değerleri göz önünde bulundurmayı ön görür (Arı, 1992). Ancak, geleneğin etkisi ve hazır gereçleri belirlendikten sonra sanatçıların sevgiliye ait giyim-kuşamları, bize o dönemin giyim tarzı hakkında bilgi verip, o dönemi yansıtabilir.

Ülkemiz asırlar boyu değişik uygarlıklara eşiklik ettiğinden, diğer sosyal normlardaki farklılıklar gibi, her bölgede giyim tarzının farklılıklar göstermesi doğaldır.

17. yy'ın en büyük âşıklarından biri olan Karacaoğlan, birçok kaynağın ifade ettiğinde göre, Çukurova bölgesinde yetişmiştir. Bu yöreye ait örf, adet, gelenek, görenek; giyim-kuşam, sosyal yapı ve coğrafi yapıyı yansıtmaları doğaldır.

Bizim bu çalışmadaki amacımız, âşık tarzı edebiyatın en önde gelen âşıklarından Karacaoğlan'ın Şiirlerinden yola çıkarak, 17. yy. Çukurova giyim-kuşam biçimine ait ipuçlarını belirlemeye çalışmaktır.

KARACAOĞLAN'DA SEVGİLİNİN TEPEDEN TIRNAĞA GİYİMİ:

Bilindiği üzere, Karacaoğlan'ın Şiirlerinde sevgilinin bazen huri, melek gibi benzetmelerle soyutlaştırdığı görülür. Ancak, onun Şiirlerinde sevgililer, genellikle yaşayan, kanlı, canlı varlıklardır. Onlar, yaylaya, çıkarlar, selam alıp selam verirler. Bunlara Zeynep, Elif, Dürye, Döndü, Hörü gibi isimler verilerek kişilik kazanırlıdır. Hatta güzel, giyim-kuşamı ile de karışımıza çıkar.

Onun gözleri sürmelidir, kulakları küpelidir, burnu hırızmalıdır. Kolunda bilezik, parmağında yüzük, topuğunda ise halhal vardır. Sevgilinin başında tülbent, poşu, mahrama, yemeni, vala... adı verilen örtüler vardır. Üzerindeki elbise mavi, yeşil, ala ve sarıdır. Belinde şal vardır, kadife şal vardır ve ayağında mesî ya da ediği (çizme) vardır. (Arı, 1992)

Aşağıdaki Müjgan Cunbur (Cunbur, 1985) ve Cahit Öztelli'nin (Öztelli, 1985) Karacaoğlan adlı kitaplarındaki Şiirlerinden faydalanarak, sevgilinin giyimi ve takılarını başından ayağına belirlemeye çalışacağız.

a) Saç Bağı

Sevgilinin saçları örgülü ve uzundur, narin ve hassastır; beline kadar iner. Bu yüzden sevgilinin saç bağı belye her temas edişinde incinir:

*Aradım cihanı misli bulunmaz
Irgalar saç bağıın beli yavrının
M.C. 465-3-*

*Alam beleğine altun saç bağı
Tak saçını ince bele as gelin
M.C. 274-2-*

Hatta bu saç bağı, topuğa kadar iner ve altındandır:

*Karac'oğlan öğer, yine de öğer
Altun saç bağları topuğa değer
M.C. 293-4-3.4*

*Öğer Karac'oğlan sevdiğin öğer
Altun saç bağı da topuğun döğer
M.C. 340-4-3.4*

b) Taç:

Karacaoğlan'ın güzelleri taçlarıyla güzelliklerini belli ederler. Bu taç, güzelliğin nişanıdır:

*Güzel bell'olur tacından
Hiç yük ağlar mı bac'ından
C.Ö. 393-3-1.2*

c) Toka:

Güzelin saçını süslediği diğer bir süs aracı da tokadır. Bu toka, kırmızı renktedir:

*Al tokaylan kırmızı pervazılan
Giyinir vadiye çıkar sabahtan
C.Ö.166-3*

d) Baş Örtüsü:

Güzellerin başlarına örttükleri örtüler de çeşit çeşittir. Bunlar elvane, yemeni, yağlık, poşu, mahrama adları ile karşımıza çıkmaktadır:

*Başına bağlamış ibrişim poşu
Her dem böyledir feleğın işi
M.C. 232-3*

*Tülbent yağlık vurmuş şu hilâl kaşa
Gelin hiç söylemez kız nazlı güzel
M.C. 495-2*

*Başına almış bir ince yemeni
Aramızdan kaldıralım gümanı
M.C. 121-4*

*Telli mahramasın attı üstüme
"Terlersen sevdiğim sil" dedi bana
M.C. 282-4*

*Güzel olan elvanesin bağlanır
Güzelin yanında yiğit eğlenir
M.C. 168-3*

Bunların haricinde güzelin başında bir de al vala ile karşılaşırız:

*Karac'oğlan her sözleri bal gibi
Geydiğı başına vala al gibi
M.C. 326-5*

*Başı al valalı küçücek gelin
Seherde açılan güle dönmüşsün
M.C. 73*

Bir de güzelin özel günlerde başına fes giydiği görülür:

Başına vurulmuş kadife fesi
Uğrun uğrun çektiğim yarin yası
C.Ö. 148-2

Tunus fes altında kekil ağmesi
Kudretten çekilmiş gözün sürmesi
C.Ö. 254-3

e) Peçe:

Karacaoğlan'ın birkaç şiirinde güzeller peçe ile karşımıza çıkarlar:

Önü al önlüklü yüzü peçeli
Hanım kızlar yürüsün de gidelim
M.C. 48-4

Elinde durur bohçası
Alnında siyah peçesi
C.Ö. 3-1

Alnına bağlamış sırmalı peçe
Çok güzeller sevdim emeğim hiçe
C.Ö. 2-4

Kaldır nikabını görem yüzünü
Aç başın yaradan seversen
C.Ö. 174-1

Yukarıdaki nikab, peçe olabileceği gibi, kâkûl veya saç da olabilir. Karacaoğlan'ın şiirinde peçe ile ilgili yalnız birkaç örneğe rastlıyoruz eğer, ele aldığımız âşık bir şehir âşığı olsaydı, bu örneklerle karşılaşma imkânımız daha fazla olabilirdi. Bu örtü, güzelin özel günlerde özel gezilerde yüzüne örttüğü bir örtü olarak düşünülebilir.

f) Sürme:

Karacaoğlan'ın Şiirlerinde karşımız çıkan güzeller, çoğunlukla sürmelidirler. Hatta Karacaoğlan, onlara yakın olabilmek için sürme olmaya bile razıdır.

*Alçım alçım sürme olsam
Yar kaşına sürse beni
M.C. 402-2*

g) Hırızma:

Karacaoğlan'ın güzelinin burnu hırızmalıdır.

*Burnu hırızmalı cepkenli kızlar
Hani yaylam, der de arzular gider
C.Ö. 251-2*

*Bal dudak üstünde altun hırızma
İnciden diş gördüm dil kenrında
S.N.E. 157-6*

h) Küpe:

Sevgilinin kulaklarında altın küpeler vardır. Bunlar kulakta mum gibi yanar.

*Yeşil ördek sallanıyor gölekte
Altun küpe şavk veriyor
M.C. 475-5*

*Altun küpe şavk veriyor kulakta
Görüşün efkarım artıyor
M.C. 276-3*

ı) Kolye:

Karacaoğlan, sevgilinin boynunu boş bırakmaz; güzelin boynunda inciden kolye vardır:

*Baktım kızın gül aynına
İnciler takmış boynuna
C.Ö. 401-1*

i) Bilezik:

Sevgilinin kolunda altın bilezik vardır:

*Meles gömlek giymiş vücudu nazik
Kollarını sıkmış altın bilezik
M.C. 499-3*

*Parmağında hatem yüzük
Kolunda altın bilezik
M.C. 402-2*

Ayrıca, güzelin kolunda sarı akik taşlı bir bileziğe de rastlarız:

*Ak bilekte sarı akik
Zülfünü gerdane dökük
C.Ö. 384-4*

j) Yüzük:

Sevgilinin parmağında elmastan, mühürlü ve gümüş yüzükler vardır:

*Yüzükler yaptırmış kaşı elmastan
Kınalı parmaklar el ele karşı
C.Ö. 14-2*

*Parmağında hatem yüzük
Kolunda altın bilezik
M.C. 402-2*

*Gümüş yüzükleri takmış parmağa
Altın burma beyaz kola uydurmuş
M.C. 105-3*

k) Elbise:

Sevgilinin üzerine giydiği elbise; mavi, yeşil, al veya sarıdır:

*Ak topuk üstünde sandal tumanı
Ak kaleden aşar yolu yavrının
M.C. 465-2*

*Cennet-i alada h r  melekte
Acep gezssem mavi donlun varm'ola
M.C. 475-5*

*Benim sevdiğim bülbül ünlüdür
 rdek simalıca yeşil donludur
M.C. 264-3*

*Allı, morlu türlü libas giyinir
Yeşilin üstüne al incinir mi
C. . 72-2*

Bazen de sevgilinin giydiği elbise rengi, onun ruh durumunu ortaya koyar. Aşaya aldığımız örneklerde kırmızı, kını, Őiddeti, siyah; yası ifade etmektedir:

*İflah olmaz bu dert ile  l r m
Güzeller serdarı geysin karalar
C. . 227-2*

Karacaoğlan'ın güzelleri elbisenin içerisine k ynek de giyerler. Giydikleri bu k ynek, b r ncek, keten ya da melez g mlektir:

*B r ncek k ynek altında kar gibi
Kimden kime kismet o g l memeler
C. . 254-1*

*Melez gömlek giymiş vücudu nazik
Kollarını sıkımış altın bilezik
M.C. 499-3*

*Keten gömlek geymiş kolu salmalı
Emirlerden bir kız indi pınara
M.C. 499-4*

Bütün bu giysilerden başka Karacaoğlan'ın önem verdiği diğer bir konu bu giysilerin önünün düğmeli olmasıdır. Bu düğmeler çeşitli renk ve şekildedir(Çapar, 1991)

*Ak göğsünün üstünde sandal düğmeyi
Çözüp gider bir gözleri sürmeli
C.Ö. 59-1*

Bunun yanında bu elbiselerin saya, tuman adlarıyla anıldığını görüyoruz:

*Ak topuk üstünde sandal tumanı
Akkale'den aşar yolu yavrının
M.C. 465-2*

*Ak sayalar geyip karşımda durma
Ben kulun öldürüp kanıma girme
C.Ö. 46-2*

*Ağ topuğa sırma saya
Döker gider peşlerine
C.Ö. 5-1*

n) Cepken:

Karacaoğlan'ın bu kızları üzerlerine cepken de takarlar. Bu cepken, altın ya da sırmadır.

*Karac'oğlan der ki öğüdün över
Altın yapağından cepkenin döğer
C.Ö. 198-2*

*Ebrusin göremez âşıklar
Sırma cepken ak kolları ilikler
C.Ö. 191-3*

m) Kemer-şal:

Üzerinde ibrişim şal, cevahir kemer, gümüş kemer bulunur:

*İnce bel üstünde cevahir kemer
Şöyle bir sallan ki bir incinmesin
M.C. 213-2*

*Geyinmiş kuşanmış ibrişim şalı
İnce beli şal kuşaklı bir gelin
M.C. 475-5*

*İnce bel üstünde cevahir kemer
Zihgirden geçiyor beli kızları
M.C. 256-1*

*Geyinmiş kuşanmış sallanır gezer
Gümüş kemer ince bel ile oynar
M.C. 238-5*

n) Şalvar:

Karacaoğlan'ın Őiirlerine baktığımızda sevgilinin kadife şalvarlı olduğunu görürüz:

*Kadife şalvarlı tül libaslının
Güvercin topuklu sarı meslinin
M.C. 131-2*

o) Mes-edik-nalın:

Karacaoğlan'ın güzelinin ayağına mes, edik ya da nalın giydiği gözümüze çarpar:

*Kadife şalvarlı tül libaslının
Güvercin topuklu sarı meslinin
M.C. 131-2*

Sarı edik geymiş koncu dizinde
Arzumanın kaldı ala gözünde
M.C. 499

Ayağına geymiş altundan nalın
Gel dudu dilim gel karşımda salın
C.Ö. 58-1

SONUÇ

- Ele aldığımız şiirlerde giyim-kuşam, a)gelenekten gelenler b)günlük c)bayramlıklar olmak üzere üç grupta karşımıza çıkmaktadır.
- Kadın giyimi burada, a)başlıklar b)vücuda giyilenler c)ayağa giyilenler d)takılar olmak üzere dört gruptur.
- Karacaoğlan'ın şiirlerinde geçen kadın başlıkları çok çeşitlidir. Bunlar; elvane, yemeni, yağlık, poşu, mahrama gibi adlar alırlar.
- Gelinin başındaki valanın beyaz renkli olması beklenirken, karşımıza hep al renkte çıktığı görülmektedir.
- Karacaoğlan'ın şiirlerinde bazen güzellerin yüzünde peçeye de rastlanır. Türkmenlerin yaşam biçiminde kaç-göçe yer verilmemesine rağmen peçe ile karşılaşması ilginçtir.(Turan, 1990) Bu peçe, kâkül, zülûf, ya da saç olabilir.
- Sevgilinin üzerindeki elbiselerin sarı, mavi, yeşil veya al gibi can alıcı, parlak, dikkat çekici renklerde olduğu görülür. Bu onun doğayla iç içe olan bir yaşam biçimine sahip olmasından kaynaklanıyor olabilir.
- Şehirden kırsal kesime gidildikçe sevgilinin daha somut bir hal aldığı; ete, kemiğe büründüğü üzerindeki giysinin de daha belirgin bir hal aldığı dikkatimizi çeker.
- Şiirlerde sevgilinin burnunda hırızma, topuğunda ise halhal olduğu görülür. Bunlar bugün Çukurova'da izine rastladığımız takılardır.
- Güzellerin özel gün ve bayramlarda ekonomik durumları ne olursa olsun altın kemer, altın küpe, altın bilezik, altın hırızma, altın saç bağı takmaları, geleneğin getirdiği bir sonuç olmalıdır.
- Karacaoğlan, renklerin gelenekte kazanmış olduğu anlamı güzellerin üzerine giydiği elbise ile ifade etmiştir. Örneğin: "Kime kin ettin de geydin alları"

dizesi kırmızının Şiddet ve kin ifadesi olarak algılandığını açıkça ortaya koymaktadır.

● Geleneksel toplumumuzda kadın, yaşadığı ortamın geleneksel ortamına göre neyi, ne zaman, nasıl giyineceğini yaşayarak öğrenip kullanmaktadır.

METİN SÖZLÜĞÜ

akik: Sicilya kıyısında akik adlı bir nehirden çıkan kırmızı renkli değerli bir taş.

atlas: Hindistan'da dokunmuş altım ya da ipek işlemeli, çiçekli, çizgili, düz, ipekli kumaş.

edik: Çocukların giydiği pabuç, çedik, çizme.

elvani, elvane: Üzeri çeşitli renkte çiçeklerle desenlendirilmiş bir tür atlas.

hamayıl: Boyuna asılan dua, muska.

hatem: Mühürlü yüzük.

ibrişim: Bükülmüş ipekten iplik, ipek ipliği.

mahrama: Köylü kadınların başlarına örtündükleri bellerine kadar inen örtü.

meles: Gömleklilik, ipek ve pamuk iplikle dokunmuş bez.

poşu: İpekli baş örtüsü.

sandal: Sarı.

saya: Üç etekli entari.

tuman: Don, şalvar.

vala: İpekten dokunmuş ince başörtüsü.

yağlık: Mendil, baş örtüsü.

yemeni: Üzeri elle boyanarak ya da kalıpla basılarak desenlendirilmiş, kare biçimli büyükçe tülbent.

zihgir: Ok atanların parmaklarına geçirdikleri, kemik, fildişi ve boynuzdan yapılan halka yüzük.

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
A.Ü.	: Ankara Üniversitesi
C.Ö.	: Cahit Öztelli
Ç.Ü.	: Çukurova Üniversitesi
K.T.B.	: Kültür ve Turizm Bakanlığı
M.C.	: Müjgan Cunbur
S.N.E.	: Saadettin Nushet Ergun
Sos. Bil. Ens.	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
T.D.K.	: Türk Dil Kurumu
Yay.	: Yayınları
Künye Kısaltmaları	: Şiirlerde ilk rakam ya da rakamlar, şiir numarasını ikinci rakam dördlük sırasını belirtmektedir.

KAYNAKLAR

- ARI, Bülent. (1992). Karacaoğlan'da Benzetme ve Nitelemeler. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana.
- BORATAV, P.Naili-FIRATLI, H. Vedat. (1943). İzahlı Halk Şiiri Antolojisi. Ankara: Maarif Matbaası.
- Brittanica Compton's. "Karacaoğlan". C11. Ana Yay.
- Büyük Larousse (1992). C 1, 7, 10, 11, 24, 17. Milliyet Yay.
- CUNBUR, Müjgan. (1985). Karacaoğlan. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- ÇAPAR, Nimet. (1991). Karacaoğlan'da Kadın Güzelliği. Çukurova Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Basılmamış Lisans Tezi.
- Derleme Sözlüğü (1993); Sayı 221/9, 211/10, 211/11. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- DEVELLİOĞLU, Ferit. (2000). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat. İstanbul.
- DİZDAROĞLU, Hikmet. (1974). "Folklorcu Ziya Gökalp". IV. Türk Folklor Kongresi Bildirileri. Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- EMİRHAOĞLU, Saim. (1977): Karacaoğlan'ın Yaşadığı Yüzyıl Üzerine. T.F.A., Cilt 17 Gelişim Hachette. "Karacaoğlan". C6. İnterpress Basın ve Yayın
- HİNÇER, İhsan (1993). "Karacaoğlan'ın Yaşadığı Çağ" Türk Folklor Arş. Yıl., S 87. Ankara Meydan Larousse. "Karacaoğlan". C10. Sabah Yay.
- OZANKAN, Cenap. (1968). Kırk Halk Şairi, Hayatı ve Eserleri. İstanbul: Tan. Mat.
- ÖZTELLİ, Cahit. (1957). "Karacaoğlan'ın Yaşadığı Çağ". T.F.A., yıl 9, C5. Ankara.
- ÖZTELLİ, Cahit. (1985). Karacaoğlan. İstanbul: Özgür Yayınları
- SÜRÜR, Ayten. (1983). "Ege Yöresinde Kadın Giyiminde Geleneksel, Toplumsal ve İnançlara Dayalı Ögeler ve Günümüzde Yaşayan Yerel Örnekler". "2. Milletler Arası Türk Folklor Kongresi Bildirileri. Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- SÜRÜR, Ayten. (1983). Ege Bölgesi Kadın Kıyafetleri. İstanbul: Ak. Yay
- TURAN, Şerafettin. (1990). Türk Kültür Tarihi. İstanbul: Bilgi Yay.